

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP“
GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-10-22 Nr. 429-252
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2024 m. liepos 26 d. – 2029 m. liepos 25 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta Automobilių savanoriškojo draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. *(duomenys neskelbtini)*) (toliau – Draudimo sutartis). Draudimo sutartis buvo sudaryta Transporto priemonių draudimo taisyklių¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu.

2024 m. gruodžio 10 d. įvyko eismo įvykis (toliau – Įvykis), kurio metu buvo nepataisomai sugadinta Draudimo sutartimi apdrausta transporto priemonė „Dacia Sandero“ (toliau – Automobilis). Draudikas pareiškėjui išmokėjo 13 789 Eur draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl Automobilio sunaikinimo, pareiškėjui sutikus, kad Automobilio likučiai būtų parduoti aukciono būdu, papildomai buvo išmokėta už aukciono būdu parduotas Automobilio liekanas gauta pinigų suma. Draudikas pranešime apie draudimo išmokos išmokėjimą pareiškėją informavo, kad Draudimo sutarties galiojimas pasibaigia, nutraukus Draudimo sutartį.

Pareiškėjas 2025 m. sausio 16 d. draudikui pateiktame kreipimesi prašė grąžinti pagal Draudimo sutartį sumokėtų draudimo įmokų, kurios buvo sumokėtos už draudimo apsaugos laikotarpį, kuris, pasibaigus Draudimo sutarčiai, negaliojo, dalį. Pareiškėjas rėmėsi Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo nuostatomis, kuriose pateikiamos draudimo apsaugos, draudimo laikotarpio ir draudžiamojo įvykio sampratos. Pareiškėjo teigimu, Draudimo sutartyje nėra apibrėžti atvejai, ar draudimo įmoka, sumokėta už laikotarpį, kuriuo, nutraukus draudimo sutartį, draudimo apsauga negalioja, draudėjui yra grąžinama. Pareiškėjas nurodė, kad Taisyklėse yra tik įtvirtintos draudėjo teisės nutraukti draudimo sutartį nepasibaigus draudimo laikotarpiui įgyvendinimo sąlygos. Taip pat, pareiškėjo teigimu, Taisyklėse buvo tik nurodyta, kad draudimo sutartis gali būti nutraukta kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas teigė, kad draudikas neužtikrino Taisyklių sąlygų skaidrumo ir prieš sudarant Draudimo sutartį neatskleidė sąlygų, kurios galėtų reglamentuoti atsiskaitymo, nutraukus draudimo sutartį, kai apdraustas automobilis sunaikinamas dėl draudžiamojo įvykio, santykius. Pareiškėjo teigimu, tokio pobūdžio sąlygos yra susijusios su draudimo rizikos padidėjimu, todėl draudikui kilo pareiga prieš Draudimo sutarties sudarymą apie tokią sąlygą informuoti pareiškėją. Pareiškėjas pabrėžė, kad draudiko pritaikytos Taisyklių sąlygos, draudikui neužtikrinus jų skaidrumo, pareiškėjui nėra privalomos.

Draudikas 2025 m. sausio 23 d. pateiktame atsakyme į pareiškėjo 2025 m. sausio 16 d. kreipimąsi patikslino, kad Draudimo sutartis nebuvo nutraukta, o pasibaigė jos galiojimas, draudikui visiškai įvykdžius prievoles, kylančias iš Draudimo sutarties. Draudikas pareiškėjui adresuotame atsakyme nurodė, kad „kai draudimo sutartis pasibaigia įvykdymu, nėra skaičiuojama nepanaudota draudimo įmoka už likusį apsaugos laikotarpį, kadangi išmokėjus draudimo išmoką dėl išnykusio objekto, laikoma, kad buvo panaudota visa draudimo įmoka, už kurią draudikas buvo prisiėmęs riziką.“

¹ Draudimo taisyklių 2022 m. vasario 7 d. redakcija.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko nurodytomis aplinkybėmis, 2025 m. vasario 3 d. draudikui pateikė pretenziją dėl atsisakymo grąžinti nepanaudotą draudimo įmokų dalį pagrįstumo. Draudiko 2025 m. vasario 14 d. atsakyme į pareiškėjo pretenziją, be kitų aplinkybių, buvo nurodyta, kad, remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.1009 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatomis, dalis draudimo įmokos pagal transporto priemonių draudimo sutartį draudėjui galėtų būti grąžinta tik tada, kai draudimo sutartis nutraukiama ne dėl draudžiamąjo įvykio išnykus draudimo rizikai pagal draudimo sutartį.

Draudikas atsakyme į pareiškėjo pretenziją pabrėžė, kad draudimo įmoka buvo sumokėta už vienų metų draudimo laikotarpio draudimo apsaugą. Taigi, draudimo įmoka buvo sumokėta už draudiko įsipareigojimą per vienus Draudimo sutarties galiojimo metus įvykus draudžiamajam įvykiui išmokėti draudimo išmoką. Kai apdraustas automobilis dėl draudžiamąjo įvykio yra sugadinamas, draudimo suma neviršija automobilio remonto išlaidų, kurias atlyginančią draudimo išmoką draudikas išmoka pagal Draudimo sutartį. Kai apdraustas automobilis yra sunaikinamas, pasireiškus tokiai draudimo sutarties maksimaliai rizikai, draudikas patiria reikšmingų nuostolių, neviršydamas draudimo sumos išmokėdamas visus draudėjo patirtus nuostolius dėl draudžiamąjo įvykio atlyginančią draudimo išmoką.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko atsakyme į pareiškėjo pretenziją nurodytomis aplinkybėmis, teigė, kad draudikas nepagrįstai rėmėsi CK 6.1009 straipsnio nuostatomis. Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko vertinimu, kad draudimo įmokos dalis gali būti grąžinta tik CK 6.1009 straipsnio 3 dalies pagrindu, pakartojo draudikui 2025 m. sausio 16 d. rašte nurodytas aplinkybes ir draudikui kėlė reikalavimą grąžinti pagal Draudimo sutartį sumokėtų nepanaudotų draudimo įmokų dalį.

Pareiškėjas taip pat nurodė, kad už draudimo laikotarpį nuo 2024 m. liepos 26 d. iki 2029 m. liepos 25 d. pagal Draudimo sutarties sąlygas sumokėjo 500 Eur draudimo įmoką. Draudimo išmoka už įvykio metu sunaikintą automobilį buvo išmokėta 2025 m. vasario 1 d., tačiau, pareiškėjo teigimu, draudimo įmokos, sumokėtos už Draudimo sutarties galiojimo laikotarpį nuo 2025 m. sausio 14 d. iki 2025 m. liepos 26 d., dalis jam nebuvo grąžinta. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą grąžinti už minėtą draudimo laikotarpį sumokėtą draudimo įmoką.

Draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi ir 2025 m. spalio 16 d. Lietuvos bankui pateiktuose papildomuose paaiškinimuose nurodė, kad visa apimtimi įvykdė prievolę pagal Draudimo sutartį, nes pareiškėjui išmokėjo draudimo išmoką už sunaikintą Automobilį. Draudikas pabrėžė, kad „draudimo įmoka apskaičiuojama įvertinant tikimybę, kad apdraustas objektas gali būti sunaikintas bet kuriuo sutarties galiojimo momentu, įskaitant ir pirmąją dieną. Reikalavimas draudikui grąžinti visą draudimo įmoką dėl to, kad pirmąją dieną pasireiškė maksimali rizika ir draudimo sutartis pasibaigė, neatitiktų draudiko teisėtų lūkesčių, teisingumo ir protingumo principų. Draudiko maksimali prievolė išmokėti visą draudimo sumą už apdraustą objektą buvo įvykdyta. Draudimas yra ne paslauga pagal valandas, o rizikos prisiėmimas. Kai ji materializuojasi maksimaliai ir draudikas išmoka visą draudimo sumą, draudimo sutarties tikslas yra pasiektas ir draudiko prievolė pagal sutartį yra baigta, įvykdyta.“

Draudikas taip pat nurodė, kad draudimo įmokos grąžinimą, pasibaigus Draudimo sutarties galiojimui, reglamentuoja Taisyklių 16.6 papunktis, kuriame nėra įtvirtinta sąlygų dėl draudimo įmokos dalies, draudimo sutarčiai pasibaigus, kai draudikas išmoka draudimo išmoką dėl transporto priemonės draudžiamąjo įvykio metu sunaikinimo, grąžinimo. Draudikas nurodė, kad ir teisės aktai, reglamentuojantys draudimo sutartinius teisinius santykius, nenumato nepanaudotos draudimo įmokos dalies grąžinimo nurodytu pagrindu. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas konstatavo, kad jam nekyla pareiga tenkinti pareiškėjo reikalavimo grąžinti nepanaudotos draudimo įmokos dalį.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo negrąžinti pareiškėjo nurodytos draudimo įmokos, sumokėtos už laikotarpį nuo 2025 m. sausio 14 d. iki 2025 m. liepos 26 d., dalies pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti šalių ginčą, reikia įvertinti Taisyklių sąlygas ir teisinį reglamentavimą, nustatantį draudimo sutarties šalių atsiskaitymo, draudimo sutarties galiojimui pasibaigus prieš sutartyje nustatytą terminą, santykius ir įvertinti draudiko sprendimo pareiškėjui negrąžinti nepanaudotos draudimo įmokos dalies pagrįstumą.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyje gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose. Draudimo rūšies taisyklėse taip pat įtvirtinamos kitos draudimo sutarčių sąlygos, įskaitant draudimo sutarties pakeitimo ir nutraukimo sąlygas, tarp jų ir draudimo sutarties nutraukimo ir šalių tarpusavio atsiskaitymo nutraukus sutartį tvarka². Bendrosios draudimo sutarčių nutraukimo taisyklės taip pat nustatytos savanorišką draudimą reglamentuojančiuose teisės aktuose (CK, Draudimo įstatyme ir kt.).

Vadovaujantis CK 6.1009 straipsnio 1 dalimi, draudimo sutartis gali būti nutraukta prieš joje nustatytą jos galiojimo terminą, jeigu po sutarties įsigaliojimo išnyko galimybės įvykti draudžiamajam įvykiui arba draudimo rizika išnyko dėl aplinkybių, nesusijusių su draudžiamuoju įvykiu (draudimo objektas žuvo dėl priežasčių, nesusijusių su draudžiamuoju įvykiu, ir kt.). Pagal to paties straipsnio 2 dalį, draudėjas turi teisę nutraukti draudimo sutartį bet koku atveju. Jeigu draudimo sutartis nutraukiama šio straipsnio 1 dalyje nustatytu atveju, draudikas turi teisę į dalį draudimo įmokos, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui, o jeigu draudimo sutartį prieš terminą nutraukia draudėjas, tai sumokėta draudikui draudimo įmoka negrąžinama, jeigu draudimo sutartis nenustato ko kita (CK 6.1009 straipsnio 3 ir 4 dalys).

Taisyklių 16.6.3 papunktyje nustatyta, kad, nebelikus apdrausto turto ne dėl draudžiamąjo įvykio, grąžinama sumokėtos metinės draudimo įmokos dalis, proporcinga laikotarpiui, likusiam iki draudimo sutartyje nurodytos draudimo apsaugos galiojimo pabaigos. Minėtos sąlygos iš esmės pakartoja CK 6.1009 straipsnio 3 dalies nuostatas, suteikiančias draudikui teisę į draudimo įmokos, proporcingos draudimo sutarties galiojimo terminui, grąžinimą, kai draudimo sutartis nutraukiama išnykus draudimo rizikai, nesusijusiai su draudžiamuoju įvykiu (pvz., draudimo objektui žuvus ne dėl draudžiamąjo įvykio).

Taisyklių 16.6.2 papunktis taip pat pakartoja CK 6.1009 straipsnio 4 dalies nuostatas, pagal kurias draudimo sutarties šalims yra suteikiama teisė, nutraukus draudimo sutartį bendru sutarimu, susitarti dėl draudimo įmokos dalies grąžinimo sąlygų. Taisyklių 16.6.1 papunktyje įtvirtinta, kad visa pagal draudimo sutartį sumokėta draudimo įmoka yra grąžinama neįsigaliojus draudimo sutarčiai. Taisyklių 16.6.4 papunktyje nustatyta, kad kitais atvejais draudimo įmoka nėra grąžinama.

Taisyklių 15.5.5 papunktyje nustatyta, kad, žuvus draudimo objektui (įskaitant apdrausto draudimo objekto sunaikinimą, vagystę) tiek dėl draudžiamąjo įvykio, tiek dėl įvykio, kuris nėra laikomas draudžiamuoju, draudimo sutartis pasibaigia. Todėl, sistemiškai aiškinant Taisyklių 15.5.5 ir 16.6 papunkčių sąlygas, darytina išvada, kad, pasibaigus draudimo sutarčiai, kai apdraustas draudimo objektas yra sunaikinamas dėl draudžiamąjo įvykio, draudimo įmoka nėra

² Draudimo įstatymo 92 straipsnio 1 dalies 10 ir 11 punktai.

grąžinama, nes minėtas atvejis nepatenka į Taisyklių 16.6.3 papunkčio sąlygas, kuriose yra pakartotos CK 6.1009 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl proporcingos draudimo sutarties galiojimo terminui draudimo įmokos dalies grąžinimo.

Minėtos Taisyklių sąlygos neprieštarauja CK 6.1009 straipsnio ar kitų draudimo sutartinių teisinių santykių reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, nes teisės aktuose nėra aptarti atsiskaitymo, kai draudimo sutarties galiojimas pasibaigia, draudimo objektui žuvus dėl draudžiamojo įvykio, atvejai. Pareiškėjo nurodytos Draudimo įstatymo nuostatos, įtvirtinančios draudimo apsaugos, draudimo laikotarpio ir draudžiamojo įvykio sampratas, nepaneigia CK 6.1009 straipsnio, reglamentuojančio draudimo sutarties nutraukimo prieš terminą ir atsiskaitymo, nutraukus draudimo sutartį, teisinius santykius, ir nesuteikia pagrindo spręsti, kad Taisyklių 16.6.4 papunkčio sąlyga prieštarauja teisės aktams.

Vertinant pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kad draudikas neužtikrino Taisyklių sąlygų, kuriomis jis grindė sprendimą negrąžinti pareiškėjo reikalaujamos draudimo įmokos dalies, skaidrumo, pažymėtina, kad pareiškėjas neginčijo Taisyklių tinkamo atskleidimo prieš sudarant Draudimo sutartį aplinkybių. Pareiškėjas taip pat nenurodė, kad Taisyklės nėra Draudimo sutarties dalis ir kad jis prieš sudarant Draudimo sutartį neišreiškė valios dėl Taisyklių sąlygų Draudimo sutarčiai taikymo³. Priešingai, pareiškėjas, draudikui keldamas reikalavimą dėl nepanaudotos draudimo įmokos dalies grąžinimo, rėmėsi Taisyklių sąlygomis.

Nagrinėjamu atveju šalių ginčas kyla dėl Taisyklių sąlygų skirtingo aiškinimo, pareiškėjo teigimu, draudikui įtvirtinus neaiškias Taisyklių sąlygas, kuriose nėra nustatyta draudimo įmokos, draudimo sutarčiai pasibaigus, kai yra išmokama draudimo išmoka dėl apdrausto automobilio sunaikinimo, grąžinimo tvarka. Pareiškėjas nurodė, kad draudikas prieš Draudimo sutarties sudarymą pareiškėjui atskirai neatskleidė atsiskaitymo, nutraukus draudimo sutartį, kai yra išmokama draudimo išmoka dėl apdrausto automobilio sunaikinimo, sąlygų, kurios, pareiškėjo teigimu, vertintinos kaip sąlygos, įtvirtinančios draudimo rizikos padidėjimo atvejus.

Remiantis CK 6.993 straipsnio 1 dalimi, draudimo rizikos vertinimui reikšminga informacija yra pripažintini duomenys apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudžiamojo įvykio atsitikimo tikimybei ir šio įvykio galimų nuostolių dydžiui. Draudimo rizikos padidėjimo atvejai yra apibrėžti Taisyklių 13 skyriuje, nurodant, kad draudimo rizikos padidėjimu yra pripažintinas apdrausto automobilio paskirties ar naudojimo aplinkybių pasikeitimas. Taip pat draudimo rizikos padidėjimu laikoma apdrausto automobilio užvedimo ir (arba) prevencinių priemonių nuo vagystės praradimas arba jų pavogimas, apsaugos nuo vagysčių sistemų arba jų dalies pakeitimas arba gedimas ir kitų aplinkybių, turinčių įtakos draudžiamojo įvykio tikimybei, pasikeitimas⁴.

Remiantis CK 6.993 straipsnio 1 dalies ir Taisyklių 13.1 ir 13.2 papunkčių sąlygomis, darytina išvada, kad pareiškėjas nepagrįstai teigė, kad Taisyklių sąlygos, pagal kurias draudikas vertino, jog draudimo įmokos dalis, draudėjui išmokėjus draudimo išmoką dėl transporto priemonės sunaikinimo, negrąžinama, yra vertintinos kaip draudimo rizikos padidėjimo atvejus įtvirtinančios sąlygos. Atsižvelgiant į tai, nepagrįstais pripažintini pareiškėjo teiginiai, kad draudiko pritaikytos Taisyklių sąlygos su pareiškėju prieš Draudimo sutarties sudarymą turėjo būti individualiai (atskirai) aptartos.

Draudimo sutarties šalims nesutariant dėl Taisyklių sąlygų, jos turi būti aiškinamos, vadovaujantis CK 6.193–195 straipsniuose įtvirtintomis bendrosiomis sutarčių aiškinimo taisyklėmis. Remiantis nurodytomis CK nuostatomis, sutartys turi būti aiškinamos, nustatant tikruosius sutarties šalių ketinimus, atsižvelgiant į sutarties sąlygų tarpusavio ryšį, sutarties esmę, tikslą, jos sudarymo aplinkybes, šalių derybas dėl sutarties sudarymo, šalių elgesį po sutarties sudarymo ir kitas reikšmingas aplinkybes. Jeigu abejojama dėl sąvokų, kurios gali turėti kelias reikšmes, šioms sąvokoms priskiriama priimtinausia, atsižvelgiant į tos sutarties prigimtį, esmę bei jos dalyką, reikšmę. Kai abejojama dėl sutarties sąlygų, jos aiškinamos tas sąlygas pasiūliusios šalies nenaudai ir jas priėmusios šalies naudai. Visais atvejais sutarties sąlygos turi būti aiškinamos vartotojų naudai ir sutartį prisijungimo būdu sudariusios šalies naudai.

³ CK 6.185 straipsnio 2 dalyje ir 6.186 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, sudarant sutartį prisijungimo būdu, standartinės sąlygos yra privalomos kitai šaliai tik tuo atveju, jeigu jas parengusi šalis standartinės sąlygas tinkamai atskleidė, t. y. sudarė protingą galimybę kitai šaliai susipažinti su standartinėmis sąlygomis ir sutarties šalis išreiškė sutikimą su šiomis sąlygomis. CK 6.992 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad draudikas prieš draudimo sutarties sudarymą privalo draudėjui sudaryti sąlygas viešai susipažinti su draudimo rūšies taisyklėmis ir, prieš sudarydamas draudimo sutartį, įteikti jų kopijas draudėjui.

⁴ Taisyklių 13.1 ir 13.2 papunkčiai.

Taisyklių 9.3.1 papunktyje nustatyti atvejai, kada apdraustas automobilis pagal draudimo sutarties sąlygas yra pripažįstamas sunaikintu: apdraustas automobilis yra pripažįstamas sunaikintu, kai jo remontas ekonominiu požiūriu yra netikslingas, t. y. tada, kai būtinojo remonto išlaidos yra lygios automobilio draudimo sumos ir liekanų vertės skirtumui ar jį viršija; arba būtino remonto išlaidos viršija 75 proc. draudimo sumos.

Kadangi dėl padarytų sugadinių Automobilis pripažintinas sunaikintu⁵, pareiškėjui turėjo būti suprantama, kad Automobilis yra sunaikintas dėl draudžiamojo įvykio. Minėtų aplinkybių pareiškėjas neginčijo ir kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad Automobilis per įvykį nepataisomai sugadintas, t. y. sunaikintas.

Remiantis Taisyklių 9.3.1 ir 15.5.5 papunkčiuose įtvirtintų sąlygų sisteminiu aiškinimu, darytina išvada, kad pareiškėjui, kaip vartotojui, Taisyklėse buvo aiškiai atskleista, kad, apdraustą automobilį pripažinus sunaikintu dėl draudžiamojo įvykio, draudimo sutarties galiojimas pasibaigs. Kaip minėta, remiantis Taisyklių 15.5.5 ir 16.6 papunkčių sąlygų sisteminiu aiškinimu, darytina išvada, kad apdrausto automobilio dėl draudžiamojo įvykio sunaikinimo atveju, pasibaigus draudimo sutarčiai, draudimo įmoka nėra gražinama.

Įvertinus pareiškėjo ginčijamas Taisyklių sąlygas, darytina išvada, kad šių sąlygų lingvistinė išraiška yra aiški ir pagal vartojimo ginčui aktualių Taisyklių sąlygų formuluotę bei išraiškos būdą nekyla abejonių dėl jų turinio ir prasmės. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo teigti, kad pareiškėjo ginčijamos Taisyklių sąlygos turi būti aiškinamos standartines draudimo sutarties sąlygas pasiūliusios šalies nenaudai ir pareiškėjo naudai.

Kadangi Taisyklių sąlygos, nustatančios, kad, pasibaigus draudimo sutarčiai dėl apdrausto automobilio sunaikinimo per draudžiamąjį įvykį, nepanaudotos draudimo įmokos dalis yra negražinama, neprieštarauja teisės aktams ir įvertinus aplinkybę, kad nėra šalių ginčo, jog Taisyklės yra Draudimo sutarties dalis, nėra pagrindo pagrįstais pripažinti pareiškėjo teiginių, kad draudiko pritaikytos Taisyklių sąlygos jam nėra privalomos.

Nagrinėjamu atveju taip pat sutiktina su draudiku, kad reikšmingais pripažintini duomenys, jog automobilis dėl draudžiamojo įvykio buvo sunaikintas ir pareiškėjui buvo išmokėta automobilio vertės prieš įvykį⁶ draudimo išmoka, dėl jos dydžio šalių ginčo nėra. Remiantis kasacinio teismo praktika, draudimo vertė yra svarbi nustatant draudimo sumą, draudimo įmoką ir draudimo išmoką. Draudimo vertės kategorija yra susijusi su draudimo interesu. Draudimo intereso, kurį draudžia draudėjas, vertė vadinama draudimo verte. Draudimo interesas yra nuostolis, kurį gali patirti draudėjas, apdraustasis ar naudos gavėjas įvykus draudžiamajam įvykiui⁷.

Draudikas pareiškėjui pateiktame atsakyme į jo pretenziją, taip pat Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bei 2025 m. spalio 16 d. pateiktuose papildomuose paaiškinimuose atkreipė dėmesį į tai, kad dėl draudžiamojo įvykio buvo išmokėta visa draudimo suma, kuri, remiantis Draudimo įstatymo 2 straipsnio 27 dalimi, yra maksimali dėl draudžiamojo įvykio mokėtina draudimo išmoka. Taigi, Draudimo sutartis pasibaigė, draudikui išmokėjus maksimalią draudimo išmoką.

Remiantis CK 6.987 straipsnyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata, draudimo sutartimi draudikas už draudėjo mokamą draudimo įmoką įsipareigoja išmokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui. Draudikui išmokėjus maksimalią draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal pareiškėjo už metų Draudimo sutarties galiojimo laikotarpį sumokėtą draudimo įmoką, draudiko prievolė pagal Draudimo sutartį pasibaigė tinkamu įvykdymu⁸. Kadangi teisės aktai nedraudžia draudimo sutarties šalims susitarti, kad nurodytu draudimo sutarties galiojimo pabaigos atveju nepanaudotos draudimo įmokos dalis nėra gražinama, darytina išvada, kad draudikas tinkamai pritaikė Taisyklių 16.6.4 papunkčio sąlygas.

Įvertintus Taisyklių sąlygas, teisinį reglamentavimą ir ginčo šalių nurodytas aplinkybes, kuriomis jos remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, darytina išvada, kad draudikas priėmė pagrįstą sprendimą netenkinti pareiškėjo reikalavimo gražinti draudimo įmokos, sumokėtos už laikotarpį nuo 2025 m. sausio 14 d. iki 2025 m. liepos 26 d., dalį, todėl pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

⁵ Draudikas 2025 m. spalio 16 d. pateiktuose papildomuose paaiškinimuose nurodė, kad Automobilio remonto išlaidos viršijo Automobilio rinkos vertę prieš įvykį.

⁶ Išmokėta Automobilio rinkos vertės prieš įvykį ir jos likučių suma.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-229/2014.

⁸ CK 6.123 straipsnio 1 dalis.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis